

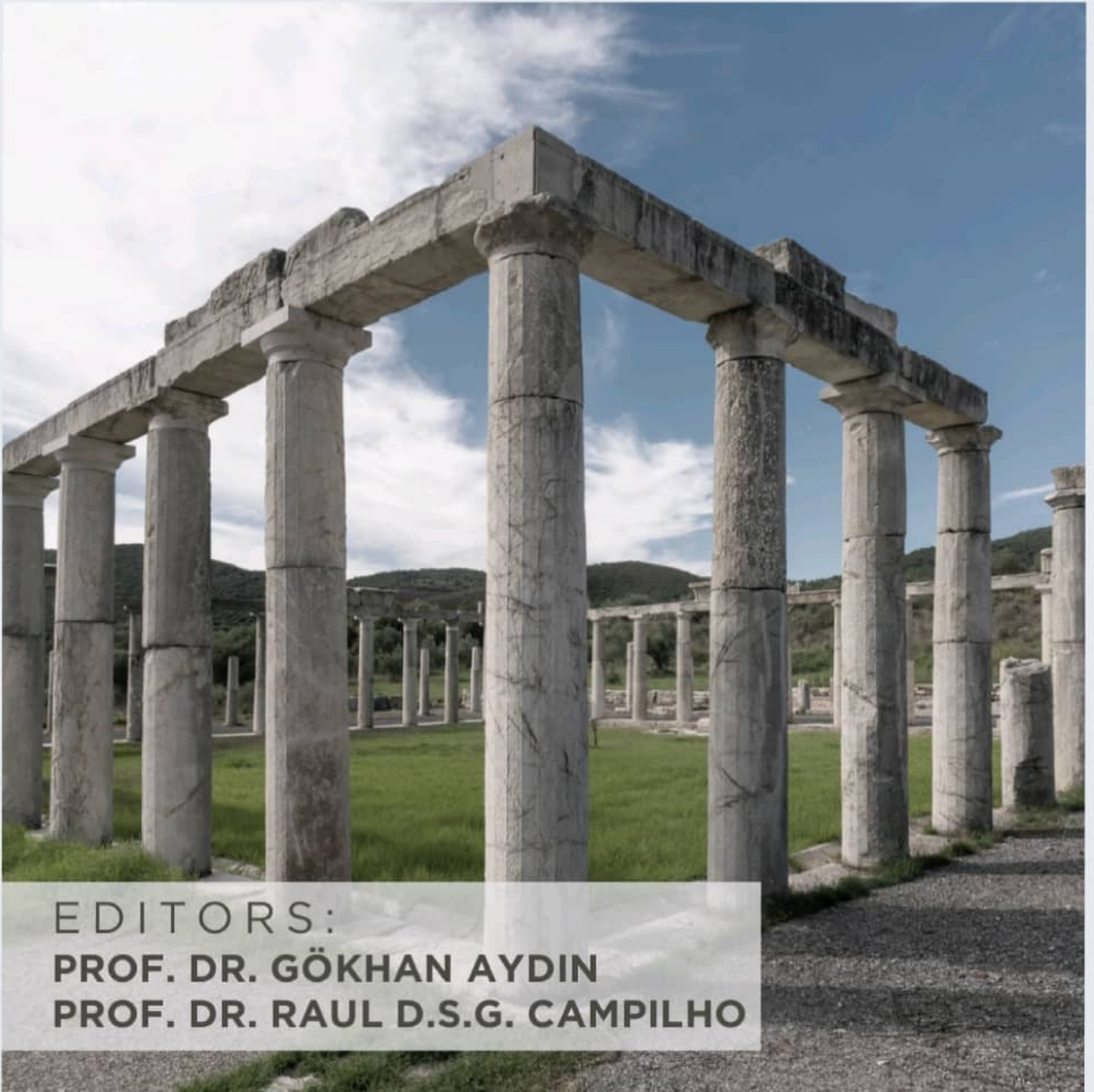
2ND INTERNATIONAL PALESTRA SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

JULY 29-31, 2024 | SKOPJE, N. MACEDONIA

SKOPJE, N. MACEDONIA

PARTICIPATION FROM
18 DIFFERENT COUNTRIES

EDITORS:
PROF. DR. GÖKHAN AYDIN
PROF. DR. RAUL D.S.G. CAMPILHO

ISBN: 978-625-6879-67-6
DOI: 10.5281/ZENODO.13169826

[www.https://www.palestracongress.com/](https://www.palestracongress.com/)
palestracongress@gmail.com

CONTENTS**PSYLLIUM, PROPERTIES AND USES**

Asmaa Cuneydi, Safa Karaman

AIRCRAFT BODY STATIC ANALYSIS AT DIFFERENT ALTITUDES

Metin Uzun

FUZZY SETS AND THEIR MEDICAL APPLICATIONS

Hatice Sevcan BEKTAŞ, Himmet CAN

ANALYSIS OF THE EFFECT OF TRIM ANGLE ON BOAT POWER**REQUIREMENTS IN PLANING HULLS: A CASE FOR STEPPED HULL**

Burak GÖKSU, Kadir Emrah ERGİNER

STRESS ANALYSIS OF GRAPHITE FIBER EPOXY MATRIX PERFORATED**PLATES UNDER IN-PLANE LOAD**

Emre YILMAZ

BALLISTIC ANALYSIS of CARBON and GLASS REINFORCED HYBRID**COMPOSITES**

Sercan Albayrak , Ahmet Refah Torun

HISTORICAL AND SPATIAL ANALYSIS OF BUTCHERY SAUSAGE**PRODUCTION IN AFYONKARAHİSAR**

Merve Çiftçi

**EVALUATION OF THERMAL AND ELECTRICAL CONDUCTIVITY
IMPROVEMENTS IN PC-PBT BLENDS REINFORCED WITH HYBRID MWCNT
NANOFILLERS**

Tuba ÖZDEMİR ÖGE

USE AND FUTURE OF CRISPR TECHNOLOGY IN PATHOLOGY

Berna ERİTEN

SPINAL INJURIES IN NEUROSURGERY AND NURSING APPROACH

Dudu ALPTEKİN

**ANOTHER NAME FOR THE INCREASED STRESS ON AN ASTRONAUT'S BODY
IN SPACE: DYSBIOSIS**

Aybüke Afra BABACAN

**COMPARISON OF THE STRENGTH OF PROXIMAL AND DISTAL LOWER
EXTREMITY MUSCLES IN INDIVIDUALS WITH TYPE 2 DIABETES OR NOT**

Seda BAKTİR DOĞAN

**INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN COMPASSION FATIGUE
AND TRANSPORT REJECTION OF PERSONNEL WORKING IN PRE-HOSPITAL
EMERGENCY HEALTH SERVICES**

Erdi TATU, Canan AKMAN

**EXAMINATION OF POSTGRADUATE THESES ON PEDIATRIC PRESSURE
INJURY IN THE FIELD OF NURSING IN TURKIYE**

Mukaddes DEMİR ACAR, Zeynep Mislina GİTMİŞ UYAN

**THE EFFECTS OF PATIENT EXPERIENCES ON THE QUALITY OF
HEALTHCARE: A SYSTEMATIC REVIEW**

Sezai Can ÖZTÜRK

**IZNIK EMPIRE: ECONOMIC RECONSTRUCTION AFTER THE LATIN
OCCUPATION**

Armağan YILMAZ

**CHATGPT FOR POSITIVE IMPACT? EXAMINING THE OPPORTUNITIES AND
CHALLENGES OF LARGE LANGUAGE MODELS IN EDUCATION**

Zohaib Hassan Sain

HISTORY OF WOMEN'S POLITICAL PARTICIPATION IN AFGHANISTAN

Najiba SADAT

**HOW IS THE POPULATION OF PLACES CHANGING? AN ASSESSMENT ON
THE MARMARA REGION**

Yolcu ALDIRMAZ

**HAMDULLAH B. HAYREDDIN EENDI'S LIFE AND WORKS RELATED TO THE
SCIENCE OF QIRA'AT**

Lokman ÇINAR

**AN APPLICATION IN İZMİR PROVINCE FOR TRANSPARENCY REPORTING IN
INDEPENDENT AUDIT**

Ayten Sarıçelik , Seçkin GÖNEN

**CULTURAL AND GASTRONOMIC INFLUENCES OF THE BYZANTINE PERIOD
ON CYPRUS**

Soner ÖZYALÇIN

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SPORT SELF-CONFIDENCE, EGO
ORIENTATION AND TASK ORIENTATION OF INDIVIDUALS INVOLVED IN
INDIVIDUAL AND TEAM SPORTS**

Kenan YILDIZ, Fikret ALINCAK

A COMPILATION ON BELIEVING IN EDUCATION

Tuğba ÇELİK

**THE FUTURE OF WOMEN IN THE PERSPECTIVE OF GENDER EQUALITY
DURING THE DIGITAL TRANSFORMATION PROCESS: ADVANTAGES AND
DISADVANTAGES**

Sümeyye KORHAN

**BELARUS IN THE SCO: IMPLICATIONS AND EXPECTATIONS FROM CHINA,
RUSSIA, AND BELARUS PERSPECTIVES**

Yavuz CELİK

**GENERATIONAL DIFFERENCES IN MARRIAGE ATTITUDES: ALANYA
EXAMPLE**

Sevil Uysal, Hacı Duran

FUZZY RETRIAL QUEUEING MODEL WITH TWO HETEROGENEOUS SERVERS

Ramesh. R, Seenivasan. M , Kannan. M, Jagatheesan. R, Gunasekar. T

PERFORMANCES OF FUZZY HETEROGENEOUS SERVER MARKOVIAN QUEUE WITH PARTIAL BREAKDOWN

Ramesh. R, Seenivasan. M, Rajasekar. S. P, Hari Ganesh. A

STUDY OF THE EFFECT OF SOME PARAMETERS EXTRACTION ON THE CONTENT OF COMPOUNDS PHENOLICS AND THE ANTIOXIDANT ACTIVITY OF A MEDICINAL PLANT USING THE PLAN OF EXPERIENCE (BOX-BEHNKEN)

DRIS Nabil, METROUH Hassiba

PRODUCT QUALITY ASSURANCE IN IN AUTOMOTIVE COMPONENT PRODUCTION PROCESS

André J.L. Barbosa , Raul D.S.G. Campilho

ENHANCING CLIP ASSEMBLY PROCESSES IN THE AUTOMOTIVE COMPONENTS SECTOR

Lucas S. Gonçalves, Raul D.S.G. Campilho

DESIGN OF A WELDING MACHINE WITH AUTOMATIC WIRE FEED

Diogo O. Tavares, Raul D.S.G. Campilho

THE IMPRESSIVE PHOTOCATALYTIC PERFORMANCE OF $COMN_2O_4$ FOR EFFICIENT DETOXIFICATION OF ACEBUTOLOL DRUG UNDER SOLAR EXPOSURE

Mohamed Mehdi Kaci , Imane Akkari

**DIGITAL FINANCIAL SERVICES AND SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES'
FINANCING IN NIGERIA: A CAUSAL INFERENCE**

Tajudeen Idera ABDULMAJEED

SOLID TRANSPORTATION PROBLEM ALONG WITH THREE CONSTRAINTS

Shatrughan Kumar Thakur

**HARNESSING AGRICULTURAL MEDIA TO ADVANCE SCIENTIFIC
INNOVATIONS: BRIDGING THE GAP BETWEEN TECHNOLOGY AND
FARMERS**

Manasa Gowda, Jenin Raj S

**SOVET DÖVRÜNDƏ AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ ARSINDAKİ MƏDƏNİ
ƏLAQƏLƏRİNİN SƏCİYYƏVİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ**

İsmayılov Şahismayıl Namaz

**THE ROLE OF ECOLOGICAL EXCURSIONS DURING EXTRACURRICULAR
ACTIVITIES IN PRIMARY CLASSES**

Ülkər Rüstəmovə Elçin qızı

**THE USE OF NEW MEDIA TECHNOLOGY IN NIGERIAN MEDIA INDUSTRY
FOR EFFECTIVE GATHERING AND DISSEMINATION OF INFORMATION**

Auwal Ahmed Ibrahim, Maryam Jamo Suleiman, Hajara Abubakar, Mai Unguwar, Samaila Rataya, Muhammad Gimba Wakantaba

BUILDING A DATA CULTURE AND ATTITUDE IN NIGERIAN TERTIARY INSTITUTIONS: TOWARDS EVIDENCE-BASED POLICY AND RESOURCE ALLOCATION

Muhammad Auwal Yakubu

PROTECTING DATA IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN NIGERIA: CYBERSECURITY IMPERATIVES

Muhammad Auwal Yakubu

INTERVENTION PROGRAM ALONG WITH DIGITAL AND TECHNOLOGICAL COMPETENCY ENHANCEMENT OF THE ILOCOS SUR POLYTECHNIC STATE COLLEGE

Katherine Felismino-Soriano

TEACHING THE TOPIC OF KARABAKH WAR IN LITERATURE TEXTBOOKS OF GENERAL EDUCATION SCHOOLS

Nazile Abdullazade

THE ROLE OF THE THEORY OF "SPIRITUAL DEVELOPMENT" IN THE TEACHING METHODOLOGY OF FINE ARTS

Emil Raul oğlu Ağayev

COMPLIANCE ON THE LAND TRANSPORTATION AND TRAFFIC CODE (RA 4136) IN THE FIRST DISTRICT OF ILOCOS SUR

Vanessa G. Felismino

SOCIAL REASONING AS PREDICTOR OF SENIOR HIGH SCHOOL STEM STUDENTS' INTERESTS, GOAL ORIENTATION, AND ACTIVITIES: A STATISTICAL ANALYSIS

Noli P. Julosan

“STUDENT'S LEARNING PERSPECTIVE - ECO SYSTEM BASED APPROACH (EBA) FOR SELF-RELIANCE.”

Salla Vijay Kumar

H.CAVIDIN ŞEIRLƏRI HAQQINDA DƏYƏRLİ FIKİRLƏR

Dosent, Dr. Sevil Qiyas qızı Həsənova

İBN NUBATƏ FARIQİNİN XÜTBƏLƏRİ

Natəvan Bağirova

MANBALARDA AMIR TEMUR TOMONIDAN FUSHANJ QAL'ASI EGALLANISHINING TASVIRLANISHI

Jumayev G'Ayratjon Ismatullo O'G'Li

OPERATIONAL RISK MANAGEMENT AND CLIENT SATISFACTION AMONG SELECTED PIZZA ESTABLISHMENT IN PANABO CITY

Amelie L. Chico, Valerie Mae D. Lauron, Judy Grace R. Sato, Floriza S. Servandil

USING TURNITIN FOR DETECTING PLAGIARISM: INSIGHTS FROM BS ACCOUNTANCY STUDENTS IN A PHILIPPINE UNIVERSITY

Jannine Quiminales, Chrislyn Meridor, Ashley Nicole Daban, Christine Mae Gallamos

THE ROLE OF THE THEORY OF "SPIRITUAL DEVELOPMENT" IN THE TEACHING METHODOLOGY OF FINE ARTS

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Abstract

One of the main pedagogical theories in the teaching methodology of fine arts is called "Moral development". In this pedagogical theory, students mostly use important concepts such as "Obedience and punishment", "Individualism", "Acceptance", "Authority and protection of social order", "Social contract" and "Universal ethical principles" in the teaching methodology of fine arts. In this article, the theory of "Moral development" is analyzed in the teaching methodology of fine arts.

Keywords: Fine art, pedagogical theory, "Moral development", psychology, secondary school

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİS METODİKASINDA "MƏNƏVİ İNKİŞAF" NƏZƏRİYYƏSİNİN ROLU

Xülasə. Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında əsas pədaqoji nəzəriyyələrdən biri "Mənəvi inkişaf" adlanır. Şagirdlər bu pədaqoji nəzəriyyədə daha çox "İtəat və cəza", "İndividualizm", "Qəbul olunma", "Səlahiyyət və sosial nizamı qoruma", "Sosial müqavilə" və "Universal etik prinsiplər" kimi mühüm anlayışları təsviri sənət fənninin tədris metodikasında istifadə edirlər. Bu məqalədə təsviri sənət fənninin tədris metodikasında "Mənəvi inkişaf" nəzəriyyəsi təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, pədaqoji nəzəriyyə, "Mənəvi inkişaf", psixologiya, orta məktəb

Təsviri sənət fənninin tədris metodikasına diqqət yetirsək pedaqoji və psixoloji yanaşmaların rolu mühümdür. “Zehni inkişafın mərhələləri” və “Mənəvi inkişaf” nəzəriyyələri qarşılıqlı formada inkişaf edərək şagirdlərin öyrənməsini asanlaşdırır. Lourens Kolberqin müəllifi olduğu “Mənəvi inkişaf” nəzəriyyəsi təsviri sənət fənninin tədris metodikasında psixoloji, yaradıcı, elmi əsasları özündə birləşdirir.

L.Kolberq mənəvi inkişafı 3 əsas səviyyəyə bölərək, qeyd edir ki, hər səviyyə iki mərhələdən ibarətdir. 6 mərhələdən ibarət olan bu nəzəriyyə insanın mənəvi və idraki inkişafının müəyyən mərhələsinə əsaslanır. Şagirdlərin mənəvi inkişaf mərhələlərinin hər biri təsviri sənət fənninin tədris metodikasında istifadə edilir. Bu səviyyədə uşaqların mənəvi dəyərləri verdikləri qərarlara əsasən ölçülür.

1.İtaət və cəza. Mənəvi inkişafın ilk mərhələsi olan “İtaət və cəza” şagirdlərdə kiçik yaşlarından müşahidə olunur. Bu qaydalara əməl etmək vacibdir, əməl etməsələr cəzalana bilərlər. Təəssüf olsun ki, 9-cu siniflərdə təsviri sənət fənnində qarmaqarışıqlıq və şagirdlərin fənnə qarşı biganəliyi dərsin ümumi planını pozur. Təsviri sənət müəllimi isə daha çox qısa və daha maraqlı hissələri şagirdlərdən soruşmalı, müxtəlif mövzularda esse tapşırıqları şagirdlərə hazırladaraq dərsi maraqlı edə bilər. Bu mərhələdə şagirdlər müəllimin dərsinə maraq göstərməli və ona qulaq asmalıdır.

2.İndividualizm. Bu mərhələnin təsviri sənət fənninin tədris metodikasında roluna diqqət yetirsək, şagirdlər əsərləri öz şəxsi düşüncələri əsasında təhlil edir. Bu mərhələdə şagirdlər bir-birlərinə karandaş və boyaları istifadə edərkən qarşılıqlı münasibətlərə əsaslanır.

3.Qəbul olunma. Bu mərhələdə şagirdlərin əsərləri mövcud kompozisiya quruluşuna görə deyil, rəssamın adına görə əsərin ümumi səviyyəsini qəbul edirlər. Pol Kli, Salvador Dali və Xuan Miro əsərlərinin quruluşu daha sadə olsa da tanınmış rəssam kimi qəbul olunurlar.

4.Səlahiyyət və sosial nizamı qoruma. Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında cəmiyyətin incəsənət əsərlərinə münasibəti ümumi bir prinsip görərək, şagirdlər cərəyanları ümumi qaydalar əsasında mühakimə edirlər. Postimpressionizm cərəyanında dekorativ xüsusiyyət, fovizmdə isə daha sərt rəng həllərini söyləyə bilərik.

5.Sosial müqavilə. Mənəvi inkişafın bu mərhələsinin təsviri sənət fənninin tədrisində əhəmiyyətinə nəzər yetirsək, daha çox ədalətlik prinsipi ilə yanaşılır. Bu prinsiplərə riayət edən şagirdlər təsviri sənətə digər əsas fənlər kimi baxaraq uğurla hazırlaşırlar.

6.Universal etik prinsiplər. Kolberqin fikrinə görə, bu mərhələ mənəvi inkişafın ən yüksək səviyyəsi olub, şagirdlərin etik prinsiplərini özündə birləşdirir. Çox təəssüf olsun ki, bir çox şagirdlər təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı ya ümumi tapşırıqları yerinə yetirmir, ya da dərstdən qaçıb gedirlər. Amma ki, universal etik prinsipləri gözləyən şagirdlər bu qaydalara riayət edərək, təsviri sənət fənninin tədrisinə də diqqət yetirirlər.

Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında “Mənəvi inkişaf” nəzəriyyəsini tətbiq etmək üçün aşağıdakı strategiyaları da əlavə etmək olar: Debat, Sokrat dialoqu, akvarium, müzakirə xəritəsi və s.

Həmçinin tədris metodikasına nəzəri və təcrübi tapşırıqların da qarşılıqlı əlaqəsini təmin etsək, təsviri sənətin tədris metodikasını inkişaf etdirə bilərik.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Metodika və Pedaqogika. Bakı 2024. s 135-139
2. Rüstəmov F. “Ən yeni dövrün pedaqogika tarixi”. IV kitab. Bakı 2005